

Bernard Le Caro

SFÂNTUL
IOAN DE SHANGHAI
(1896-1966)
ȘI VREMEA SA

МОНАШИНЪЯ СФЪНТУЛУ ЯКОПЕРЪМЪНТЪ ЯЛ
НЪСЦАЮРЕИ ДЕ ДУМНЕЗЕУ - ЕЛВЕИЯ

EDITURA APOSTOLIA

2017

CUPRINS

Cuvânt înainte	9
Capitolul 1. La Harkov, la școala evlaviei	13
Capitolul 2. În Iugoslavia	29
Capitolul 3. La Shanghai	61
Capitolul 4. Începe Cel de-al Doilea Război Mondial	115
Capitolul 5. Întoarcerea În China	129
Capitolul 6. Lupta Pentru Libertatea Bisericii	140
Capitolul 7. Evacuarea Din Shanghai	160
Capitolul 8. Exodul În Filipine și în America	168
Capitolul 9. În Europa Occidentală	192
Capitolul 10. Apostolul Diasporei	251
Capitolul 11. La Bruxelles, în Biserica-Memorial Sfântul Iov	273
Capitolul 12. „Cu toți sfinții”	282
Capitolul 13. Misionar în Occident	301
Capitolul 14. Ierarhul Bisericii Sobornicești	332
Capitolul 15. În America, pe banca acuzaților	352
Capitolul 16. Viața de zi cu zi la San Francisco	368
Capitolul 17. Adormirea Dreptului	381
Capitolul 18. Minunile	397
Capitolul 19. Cercetarea Sfintelor Moaște și trecerea în rândurile sfinților	410
Slujba Sfântului Ioan	417
Sinaxar	438
Bibliografie	455

CAPITOLUL 1

LA HARKOV, LA ȘCOALA EVLAVIEI

„Întru învățătura Domnului.”

(cf. Efeseni 6, 4)

Vlădica Ioan s-a născut pe 4 iunie 1896 în satul Adamovka din provincia Harkov, în sudul Rusiei. Părinții săi, Boris și Glafira Maximovici, făceau parte din nobilimea Miciei Rusii. Unul dintre cei mai cunoscuți membri ai acestei familii a fost Sfântul Ioan de Tobolsk (†1715), autorul unui tratat duhovnicesc intitulat Iliotropion sau Acordul dintre voia omului și voia lui Dumnezeu. Această scriere este alcătuită în jurul afirmației că

sufletul omenesc trebuie să se întoarcă mereu către Domnul, așa cum floarea soarelui este pururea întoarsă către soare. Întemeietor al celui dintâi seminar teologic din Rusia, Sfântul Ioan de Tobolsk a fost numit Mitropolit al Siberiei în anul 1712, unde a înfăptuit o lucrare misionară printre localnici. Pe de altă parte, sfântul a ajutat la pornirea unei misiuni în China. Tămăduitor încă din timpul vieții sale pământești, și după moarte, sfintele sale moaște au fost aflate nestricate, ele găsindu-se la Tobolsk până în zilele noastre. Sfântul Arhiepiscop Ioan, care a primit la călugărie numele sfântului său înaintaș, a moștenit de la acesta din urmă spiritul misionar.

Viitorul Arhiepiscop Ioan a primit la sfântul botez numele Mihail în cinstea sfântului arhanghel. Era un băiat deosebit, plătând și bolnăvicios. Sora sa Liubov povestea că era foarte ascultător, astfel că părinții lui nu au întâmpinat nicio greutate în a-l educa. Copilășul va avea mereu un respect deosebit pentru ei și va ține cont de părerea lor până la trecerea lor la cele veșnice. Evlavia tânărului Mihail se vădea prin dragostea sa pentru sfintele icoane, pe care le cumpăra și colecționa. Acest obicei luând proporții prea mari, iar casa familială dovedindu-se neîncăpătoare pentru o colecție atât de impresionantă, tatăl tânărului adolescent a fost nevoit să-i pună capăt.

Supunându-se fără a cârti voii tatălui, Mihail a cerut totuși să i se îngăduie să mai cumpere doar o

ultimă icoană, aceea a tuturor sfinților ruși, pe care a așezat-o la loc de cinste în camera sa.

Domeniul familial de la Golaya Dolina se afla la doar câțiva kilometri de binecunoscuta Mănăstire de la Sviatogorsk, unde tânărul Mihail mergea adesea. Este de folos să spunem câteva cuvinte despre această mănăstire.

Această mănăstire mare, cu bisericile ei minunate, peșterile, obștea de șase sute de monahi precum și slujbele săvârșite după rânduiala athonită, l-a impresionat profund pe tânărul Mihail, despre care putem spune că a fost monah încă din copilărie. Acest sfânt locaș a fost întemeiat în veacul al XIII-lea de către câțiva monahi care au fugit din orașul Kiev, care fusese copleșit de Tătari. Alte surse spun că primii monahi de la Sviatogorsk (care înseamnă „Sfântul Munte”) veneau din Sfântul Munte Athos. Începând cu veacul al XVI-lea, sfânta Mănăstire Sviatogorsk era cunoscută atât în întreaga Rusie, cât și în afara granițelor ei. Unul dintre cei mai cunoscuți viețuitori din această mănăstire a fost ieroschimonahul Ioan, care a trăit zăvorât într-o peșteră vreme de șaptesprezece ani și a trecut la Domnul în anul 1867. Pravila sa zilnică de rugăciune cuprindea șapte sute de metanii, rostirea de cinci mii de ori a rugăciunii lui Iisus, o mie de rugăciuni către Preasfânta Născătoare-de-Dumnezeu, precum și trei Acatiste și pomenirea multor credincioși care-i cereau rugăciunile. Multe minuni, tămăduiri de boli trupești și

duhovnicești – cu precădere izbăviri de demoni – au avut loc înaintea cinstitelor sale moaște¹.

Pe lângă sfânta Mănăstire Sviatogorsk, viața bisericească din orașul Harkov a fost pentru tânărul Mihail o adevărată școală a evlaviei. Arhiepiscopul Antonie Krapovițchi (despre care vom mai vorbi ulterior), rânduise la catedrală săvârșirea tuturor slujbelor, săvârșite după rânduiala monastică. Într-o altă biserică, închinată Adormirii Maicii Domnului, se aflau două icoane făcătoare de minuni, una a Preasfintei Născătoare-de-Dumnezeu de la Elets, dinaintea căreia se săvârșea un Acatist în fiecare sâmbătă, iar cealaltă a Sfântului Ierarh Nicolae, care era cinstită în chip deosebit de către locuitorii orașului Harkov. Cât despre Mănăstirea Sfântului Acoperământ al Născătoarei-de-Dumnezeu, aceasta adăpostea icoana Maicii Domnului de la Ozeryan, înaintea căreia veneau să se închine mulțime mare de credincioși. Tot în această biserică, într-o criptă aparte, se aflau cinstitele moaște ale Sfântului Arhiepiscop Meletie Leontovici, lângă care Arhiepiscopul Antonie a săvârșit de nenumărate ori slujba Parastasului. Viitorul Arhiepiscop Ioan avea mare evlavie pentru acest sfânt care a fost canonizat mai apoi și a cărui viață o va scrie mai târziu, și pe care o prezentăm pe scurt în continuare.

1. Reținem că Mănăstirea Sviatogorsk, după ce a fost închisă de bolșevici în anii '20, a fost redeschisă în 1992 și este actualmente unul dintre cele mai mari locuri de pelerinaj din Ucraina. Iar ieromonahul Ioan din Sviatogorsk a fost canonizat de Biserica Ortodoxă din Ucraina în 1995.

Pe când era director de seminar, Arhiepiscopul Meletie (1784-1840) s-a deosebit prin dispoziția sa naturală de a da viață învățaturii sale. Prezentând în mod strălucit orice subiect, știa să stârnească interesul seminariștilor. Mai mult, după cum spunea Sfântul Arhiepiscop Ioan, „*Preasfințitul Meletie era o pildă de viață monahală. Aspru cu sine însuși, se purta cu deosebită dragoste cu elevii. Nu le era atât director, cât mai degrabă tată și păstor.*” În anul 1826 a fost hirotonit Episcop de Cighirinsk, vicar al Mitropoliei Kievului. Mare postitor, petrecea întreaga Săptămână a Patimilor fără să se atingă de mâncare, lucru care îi uimea pe cei apropiați lui. Om de rugăciune, lua parte la toate sfintele slujbe, iar buzele lui nu încetau nicicând să rostească rugăciunea lui Iisus. În timpul sfintelor slujbe și mai cu seamă în vremea Dumnezeieștii Liturghii, ochii îi erau plini de lacrimi. Orice negrijă, orice piedică în calea bunei desfășurări a sfintelor slujbe îl mâhnea nespus de mult. Strana începea adesea să cânte înainte ca sfântul ierarh să termine ecfonisul, lucru pentru care îi demonstra după terminarea sfintei slujbe. În anul 1828 Preasfințitul Meletie a fost rânduit spre slujire la Perm, la vest de Urali. Acolo a mers în aproape toate parohiile din acea eparhie, chiar și în cele îndepărtate, unde predecesorul său nu ajunsese niciodată. Slujea pretutindeni Dumnezeiasca Liturghie și cerceta cu de-amănuntul toate problemele,

învățându-i sau pedepsindu-i pe clericii nevrednici. Sfântul era foarte exigent cu clerul, verificând cunoștințele acestora privind tipicul. Nu era vorba, cum se crede prea adesea în zilele noastre, de un atașament față de detalii lipsite de importanță, ci de respectarea experienței de rugăciune a Sfinților Părinți ai Bisericii. Sfântul Ierarh Meletie impunea o liniște desăvârșită în biserică. Din cauza climatului aspru pe care îl suporta cu anevoie, Arhiepiscopul Meletie a fost transferat din Siberia la Harkov, unde și-a continuat nevoița. Se ruga fără întrerupere de la ora nouă seara până la patru dimineța, iar în zori se odihnea puțin întins pe jos. Când se întâmpla să slujească trei zile la rând și era întrebat dacă nu era obosit, răspundea: „Nu, slujirea mă odihnește... Mult m-aș bucura să săvârșesc zilnic Dumnezeiasca Liturghie!” Într-o zi, pe când se afla în vizită pastorală în eparhia sa, a prorocit renașterea Mănăstirii de la Sviatogorsk. În noaptea din 28 spre 29 februarie 1840, la puțin timp după ce s-a tras clopotul pentru slujba Miezonocticii, sfântul arhieru a chemat preotul să vină la el cu Sfintele Daruri, iar după ce a rostit cântarea lui Simeon, s-a împărtășit, dându-și apoi sufletul Domnului. Trupul Sfântului Meletie a rămas nestricat și a fost așezat în cripta bisericii Sfântului Acoperământ al Născătoarei-de-Dumnezeu de la Harkov. Mijlocitor către Domnul, sfântul li s-a arătat de